ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ MAX RAYMOND

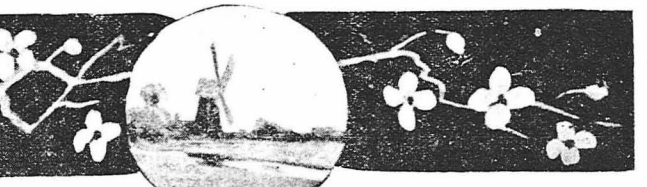

Ο ΜΠΑΡΜΠΑ ΓΟΥΣΤΑΥΟΣ

Ὁ καϋμένος ὁ μπάρμπα-Γουσταῦος !... Πῶς ἔχει καταντήσει !... Ἕνας ἀλήτης σχεδόν... Πόσες φορὲς κοιμᾶται νηστικὸς στὸ Ἄσυλο τῶν Ἀστέγων !... Ἀλλοίμονο !... Τώρα στὰ γεράματα δὲν ἔχει οὔτε ἕνα προσκέφαλο δικό του, νὰ γείρῃ τὸ κεφάλι του. Δὲν ἔχει μιὰ καρδιὰ ποὺ νὰ τὸν πονῇ στὸν κόσμο...

Τὴν ἡμέρα ποὺ κατορθώνει νὰ κερδίσῃ δύο φράγκα, τὴν θεωρεῖ ἡμέρα εὐλογημένη. Τότε μπορεῖ νὰ χορτάσῃ λίγο. Μὰ τὶς ἄλλες μέρες ποὺ κερδίζει λιγώτερα ἢ καὶ τίποτα ; Τότε ;... Τότε οὔτε ψωμὶ δὲν μπορεῖ ν' ἀγοράσῃ...

Δὲν ξέρει κι' αὐτὸς τί δουλειὰ νὰ κάνῃ, ἔτσι καθὼς εἶνε γέρος, καὶ τόσο κουρασμένος, τόσο βασανισμένος, χρόνια τώρα. Πότε κάνει τὸ χαμάλη, πότε πάλι πουλάει σπίρτα ἢ λουλούδια... Τί ἄλλο μπορεῖ νὰ κάνῃ ἕνας γέρος τόσο κουρασμένος σὰν κι' αὐτόν ; Μόνο νὰ ζητιανέψῃ δὲν τολμάει... Ἄ, ὄχι αὐτό, δὲ θὰ τὸ κάνῃ ποτέ ! Καλύτερα νὰ πεινάῃ...

Μὰ δὲν μπορεῖ νὰ σηκώνῃ πάντα πολὺ βαρειὰ πράγματα...

Δὲ μπορεῖ νὰ προιμηθεύεται πάντα πολλὰ κοντιὰ σπίρτων. Κι' οὔτε τὰ πουλάει πάντα... Καὶ ὅσο γιὰ τὰ λουλούδια... Ποῦ νὰ τὰ βρῇ : Μονάχα μιὰ ἀνθοπώλις, ποὺ κάποτε τῆς μετέφερε μερικὲς μεγάλες γλάστρες στὸ μικρό της ἀνθοπωλεῖο, τὸν λυπᾶται πότε-πότε, καὶ τοῦ δίνει μερικὰ ἄνθη γιὰ νὰ πουλήσῃ... Μὰ δὲν τοῦ δίνει, παρὰ τὰ πιὸ μαραμμένα... Ὅσα δηλαδὴ δὲ μπορεῖ νὰ πουλήσῃ ἐκείνη. Γι' αὐτὸ ὁ μπάρμπα-Γουσταῦος πηγαίνει νὰ τὰ πουλήσῃ τὸ βράδυ ἀργά, στὴ σκιά, σὲ φτωχικὲς καὶ ὄχι πολὺ καλὰ φωτισμένες συνοικίες... Εἶνε τάχα πονηρία αὐτό ;... Μὰ καὶ στὶς συνοικίες αὐτὲς οἱ ἄνθρωποι εἶνε πολὺ φτωχοὶ καὶ δὲ μποροῦν ν' ἀγοράσουν τὰ λουλούδια του.... Κι' ὅμως...

Δὲν ἦταν πάντα τόσο ἔρημος, τόσο φτωχός, ὁ μπάρμπα-Γουσταῦος.

Χρόνια πρίν, εἶχε ἕνα σπιτάκι, μιὰ γυναῖκα, ἕνα κοριτσάκι...

Δὲν ἦσαν πλούσιοι, ἀλλὰ ζοῦσαν ἥσυχα καὶ γλυκά.

Τὴν ἡμέρα ὁ Γουσταῦος ἐργαζότανε σ' ἕνα ἐργοστάσιο. Τὸ βράδυ, ὅταν ἐπέστρεφε στὸ σπίτι του, εὕρισκε ἐκεῖ τὴ γυναῖκα του νὰ ἑτοιμάζῃ τὸ δεῖπνο καὶ ξεκουραζότανε μὲ τὰ λογάκια καὶ τὰ χαϊδέματα τῆς κόρης του, ποὺ τὴ λάτρευε.

Μά, ἔξαφνα μιὰ μέρα κηρύχτηκε ὁ πόλεμος...

Ὁ Γουσταῦος ἀναγκάστηκε νὰ φύγῃ, καὶ ἀποχωρίστηκε μὲ καρδιὰ σπαραγμένη τὴ γυναῖκα του καὶ τὸ κοριτσάκι του.

Σὲ μιὰ μάχη πιάστηκε αἰχμάλωτος, καί, ἐπὶ τέσσερα χρόνια ἦταν ἀναγκασμένος νὰ σκάβῃ χαρακώματα ὑπὸ τὴν ἀπειλὴ τῶν Γερμανικῶν ὅπλων.

Ὅταν τελείωσε ὁ πόλεμος, κι' ὁ Γουσταῦος ἀπόχτησε τὴν ἐλευθερία του, ἔτρεξε ἀμέσως στὸ χωριό του, μὰ δὲν βρῆκε ἐκεῖ παρὰ ἐρείπια.

Τὸ σπιτάκι του εἶχε καεῖ σ' ἕνα βομβαρδισμό... Ἡ γυναῖκα του καὶ ἡ κόρη του εἶχαν ἐξαφανισθεῖ... Τοῦ κάκου ὁ φτωχὸς Γουσταῦος ζήτησε παντοῦ πληροφορίες γι' αὐτές...

Πηγαίνοντας ἀπὸ μέρος σὲ μέρος γιὰ νὰ τὶς βρῆ, κατέληξε μιὰ μέρα στὸ Παρίσι... Κι' ἐκεῖ, κουρασμένος, ἀπογοητευμένος, ἀπελπισμένος πειά, σταμάτησε... Εἶχε τὴν ἰδέα ὅτι θὰ ἐρχότανε ἐπιτέλους ὁ θάνατος νὰ τὸν ξεκουράσῃ γιὰ πάντα... Μὰ ὁ θάνατος ὁ λυτρωτής, φαινότανε σὰν νὰ τὸν εἶχε ξεχάσει...

Καὶ τόπε, θέλοντας καὶ μή, ὁ φτωχὸς Γουσταῦος ἄρχισε νὰ φροντίζῃ γιὰ νὰ ζήσῃ κάνοντας, ὅταν μποροῦσε, τὸν ἀχθοφόρο ἢ πουλῶντας σπίρτα καὶ λουλούδια μισομαραμμένα.

* * *

Μιὰ μέρα....

Μὰ τί παράξενο ! Ὁ μπάρμπα-Γουσταῦος, ποὺ πήγαινε πάντα ἀφηρημένος, χωρὶς νὰ προσέχῃ τίποτα γύρω του, μιὰ μέρα, περπατῶντας ἄσκοπα, νηστικός καὶ μὴν ἐλπίζοντας οὔτε τὸ βράδυ νὰ φάῃ, κύτταξε τὶς διάφορες φεκλάμες ποὺ ἦσαν κολλημένες στὸν τοῖχο.

Κι' ἔξαφνα... Ἔννοιωσε κάτι νὰ τοῦ σφίγγῃ τὴν καρδιά, καὶ τὰ γόνατά του κοπῆκαν. Ἀκούμπησε στὸν τοῖχο γιὰ νὰ μὴν πέσῃ.

Εἶχε ἰδεῖ μιὰ μεγάλη ζωγραφιά, ποὺ τοῦ ἔκανε ἐξαιρετικὴ ἐντύπωσι.

Ἦταν τὸ πρόσωπο μιᾶς νέας γυναίκας, μὲ λεπτὰ χαρακτηριστικά, μὲ μάτια γελαστά, μάτια κούκλας, μὲ μάγουλα στρογγυλά, μὲ λακκάκια καὶ μὲ μαλλιὰ σγουρά, ξανθά. Ἦταν τὸ πρόσωπο τῆς Σουσάννας, τῆς κόρης του, ὅπως τὸ εἶχε ἰδεῖ γιὰ τελευταία φορά, δέκα πέντε χρόνια πρίν, ὅταν ἐκείνη δὲν θὰ ἦταν παρὰ μόνο δώδεκα χρόνων. Ἴσως τὸ σχῆμα τοῦ προσώπου της ἦταν τώρα λίγο πιὸ γεμάτο, τὸ βλέμμα της πιὸ βαθύ, ἀλλὰ δὲν ὑπῆρχε καμμιὰ ἀμφιβολία ! Ἦταν ἡ Σουσάννα, ἡ κόρη του !...

Ὁ μπάρμπα-Γουσταῦος ἔμεινε ἐκεῖ πολλὴ ὥρα... Κύτταζε καὶ ξαναύτταζε τὴ λατρευτὴ εἰκόνα, νοιώζοντας ὅτι ὀνειρεύεται.

Ὅταν τέλος συνῆλθε λίγο, διάβασε τὰ γράμματα ποὺ ἦσαν κάτω ἀπὸ τὴν εἰκόνα :

«Σούζη Πύς. Χορεύτρια καὶ ἀοιδὸς Μουλὲν—Ρούζ. Πρέπει ὅλοι νὰ σπεύσετε νὰ τὴ θαυμάσετε».

Ὁ μπάρμπα-Γουσταῦος, τρέμοντας σύγκορμος, πῆγε τότε στῆς ἀνθοπόλιδος ποὺ τοῦ ἔδινε κάποτε ἀπὸ λύπη τὰ πιὸ μαραμμένα λουλούδια της καὶ τῆς εἶπε :

— Κυρία, δῶστε μου σᾶς παρακαλῶ ἀμέσως ἕνα μπουκέτο τριαντάφυλλα, ἀλλὰ τριαντάφυλλα φρέσκα, τῆς ὥρας.

Ἡ ἀνθοπώλις τὸν κύτταξε σαστισμένη.

— Ἕνα μπουκέτο τριαντάφυλλα ; Καὶ φρέσκα ; Μὰ τρελλαθήκατε ;

— Θὰ σᾶς τὰ πληρώσω, εἶπε μὲ ὕφος σοβαρὸ ὁ μπάρμπα-Γουσταῦος, καὶ ἔβγαλε ἀπὸ τὸ χέρι του ἕνα χρυσὸ κρίκο, τὸ μόνο θησαυρό του, ποὺ δὲν τὸν εἶχε δώσει ὥς τώρα, ὅσο καὶ ἂν εἶχε πεινάσει, γιατί ἦταν τὸ γαμήλιο δαχτυλίδι του. Καὶ τὸ ἔδωσε στὴν ἀνθοπώλιδα.

Ἐκείνη δὲν μποροῦσε πειὰ νὰ ἀρνηθῆ. Καὶ τοῦ ἑτοίμασε ἕνα θαυμάσιο μπουκέτο ἀπὸ τριαντάφυλλα.

Ὁ μπάρμπα-Γουσταῦος τὰ πῆρε καὶ διευθύνθηκε στὸ Μουλὲν—Ρούζ. Ἡ μεγάλη λαχτάρα νὰ ἰδῆ τὴν κόρη του, τοῦ ἔδωσε δύναμι καὶ ἔτρεχε, ἂν καὶ ἦταν νηστικὸς καὶ τόσο ταραγμένος...

Ἦταν ἡ ὥρα ποὺ ὁ κόσμος περίμενε στὴν εἴσοδο γιὰ νὰ ἰδῆ τὶς καλλιτέχνιδες ποὺ θὰ ἔμπαιναν στὸ θέατρο.

Ὁ μπάρμπα-Γουσταῦος, μὲ τὰ τριαντάφυλλα στὸ χέρι, στάθηκε κι' αὐτὸς ἀνάμεσα στοὺς ἄλλους καὶ περίμενε.

Οἱ ἄλλοι, βλέποντας τὸν ἄθλιο αὐτὸ γέρο, μὲ τὸ μπουκέτο στὰ χέρια, γελοῦσαν εἰρωνικά. Μὰ ὁ γέρος πατέρας δὲν τοὺς ἔβλεπε... Ἡ καρδιά του χτυποῦσε δυνατά, δυνατά.!.

Εἶχαν περάσει ἤδη τρεῖς ἀρτίστες. Μὰ ὁ μπάρμπα-Γουσταῦος δὲν εἶχε ἀναγνωρίσει σ' αὐτὲς τὴν κόρη του. Ἔξαφνα ἕνα αὐτοκίνητο κομψὸ σταμάτησε καὶ κατέβηκαν ἀπ' αὐτὸ μιὰ ὑψηλὴ μελαχροινὴ γυναῖκα, καὶ μιὰ ἄλλη, ξανθή, λεπτή, χαριτωμένη.

Ὁ μπάρμπα-Γουσταῦος προχώρησε πρὸς αὐτή. Ἦταν βέβαιος ὅτι αὐτὴ εἶνε ἡ κόρη του. Χωρὶς νὰ πῆ τίποτα τῆς πρόσφερε τὰ ρόδα.

Ἡ μελαχροινὴ ὑψηλὴ γυναῖκα θέλησε νὰ ἐμποδίσῃ τὴ Σουσάννα νὰ πάρῃ τὸ μπουκέτο.

— Μά... Τί εἶνε αὐτά ; Θὰ δεχόμαστε καὶ τῶν τρελλῶν ἀκόμα τὰ λουλούδια ; Πήγαινε, γέρο μου. Ἀρκετὰ μᾶς ρεζίλεψες.

Μὲ ἡ Σουσάννα, μὲ τὴν κρυσταλλένια της φωνή, εἶπε :

— Ἄφησέ τον. Ὁ καϋμένος θὰ νοιώσῃ μεγάλη χαρὰ ἂν τὰ δεχτῶ.

Ἡ μελαχροινὴ γυναῖκα πῆρε τότε τὸ μπουκέτο μὲ θυμὸ καὶ τὸ πέταξε στὸ δρόμο.

— Ὁ καϋμένος ὁ γέρος !... ψιθύρισε ἡ Σουσάννα, καὶ προχώρησε πρὸς τὴν εἴσοδο τοῦ θεάτρου.

Μὰ ὁ γέρος πατέρας δὲν βάσταξε πειά. Ἂν δὲν μιλοῦσε θὰ τὴν ἔχανε πάλι. Πῆγε κοντά της, καὶ μὲ φωνὴ γεμάτη στοργή, φώναξε :

— Σουσάννα !...

Ἐκείνη σταμάτησε—τόσο ἦταν τρομερὴ ἡ φωνὴ ποὺ τὴν φώναξε—καὶ τὸν κύτταξε ἐπὶ ἀρκετὲς στιγμές.

Ὕστερα, χωρὶς νὰ τὴ νοιάζῃ καθόλου γιὰ τὴ φίλη της, ποὺ ἤθελε νὰ τὴν ἐμποδίσῃ, ὥρμησε πρὸς αὐτὸν καὶ τὸν ἔσφιξε μέσα στὴν ἀγκαλιά της, φωνάζοντας :

— Πατέρα !... Ἀγαπημένε μου πατέρα !...

□□□ ΞΕΝΗ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ □□□

Ἡ Μέδουσα
(Ἔργον τοῦ Φράντζ Μέτζνερ)